

Νοέμβρης 1849

Ρόλοι

Αφηγητής

Χήρα

Γαλάνω

Πρωτομάστορας

Κουδαρούλ 1

Κουδαρούλ 2

Κουδαρούλ 3

Κουδαρούλ 4

Κουδαρούλ 5

Βλάχος

Κοντός

Δάσκαλος - Χωροφύλακας - Δραγάτης

Αφηγητής: Μια χήρα με τα ορφανά της, τον Πέτρο και τη Γαλάνω, επιστρέφουν από τη Βιέννη για να διεκδικήσουν την περιουσία του πατέρα τους, πλούσιου εμπόρου της Μακρινίτσας, ο οποίος πέθανε από βαριά αρρώστια αφήνοντας πίσω του μεγάλη περιουσία.

Μετά από ένα μακρύ και επίπονο ταξίδι πλησιάζουν στην Μακρινίτσα. Βλέπει η χήρα από μακριά το χωριό της και το δείχνει στα δυο παιδιά της που ποτέ πριν δεν το είχαν δει.

Βιαζόταν να φτάσουν γιατί τις τελευταίες μέρες έβρεχε ασταμάτητα.

Ξαφνικά κι ενώ περνούσαν έναν χείμαρρο, τον τελευταίο πριν το χωριό ακούστηκε ένας δυνατός, πολύ δυνατός θόρυβος μέσα από το βουνό. Όγκοι νερού κατεβαίνουν με δύναμη τον χείμαρρο και παρασέρνουν στη διάβα τους ότι βρουν. Πέτρες, δέντρα, ζώα και τον Πέτρο που είχε μείνει πιο πίσω για να βοηθήσει όλα τα μουλάρια τους με τα υπάρχοντά τους να περάσουν απέναντι.

Οι φωνές της χήρας, της Μαλάμωσ και όσων τους συνόδευαν στο ταξίδι έφτασαν στο χωριό και οι χωριανοί βγήκαν να βοηθήσουν.

Μάταια όμως, ο Πέτρος είχε χαθεί.

Απαρηγόρητη η χήρα κράτα στην αγκαλιά το μοναδικό της παιδί, τη Γαλάνω, και κλαίει.

Καιρό μετά, την άνοιξη του 1850 και αφού μίλησε με τη Γαλάνω αποφάσισε ότι μιας και το χωριό, η Μακρινίτσα, θα γίνει ο τόπος που θα ζήσουν πρέπει να μην περάσει άλλη μάνα όσα έζησε αυτή.

Και καθώς τα σινάφια των μαστόρων από την Ήπειρο άρχισαν να φτάνουν στο χωριό ζήτησε να δει τον καλύτερο μάστορα για να χτίσει ένα γεφύρι.

Χήρα: Γαλάνω μου, έστειλα να φωνάξουν τον πρωτομάστορα που έφτιαξε το γεφύρι στο Κατωχώρι, μου είπαν ότι είναι ο καλύτερος.

Γαλάνω: Μητέρα, είναι Απρίλης, ώρα να φτιάξουμε το γεφύρι αυτό. Δε θέλω να φτάσει ο χειμώνας και το ρέμα να τρέχει, όπως όταν ήρθαμε. Φοβάμαι!

Χήρα: Μην ανησυχείς τώρα θα έρθει ο πρωτομάστορας. Το γεφύρι είναι μικρό, θα προλάβουν να το τελειώσουν φέτος.

Εκείνη την ώρα χτυπά η πόρτα και εμφανίζεται στο άνοιγμά της ο πρωτομάστορας.

Πρωτομάστορας: Κυρά καλημέρα!

Χήρα: Καλή σου μέρα και σένα! Σου είπαν φαντάζομαι τι σε θέλω. Όπως θα ξέρεις έχασα το γιο μου στο ρέμα στην Κακουνά πέρυσι το χειμώνα.

Πρωτομάστορας: Ναι, κυρά το έμαθα. Άλλο κακό να μη σε βρει!

Χήρα: Ευχαριστώ! Ευχαριστώ! Λοιπόν θέλω να πάρεις τους μαστόρους σου και να φτιάξεις το γεφύρι αυτό. Είδα το άλλο που έφτιαξες στο Κατωχώρι και όλοι μου λένε ότι κανένα γεφύρι σου δεν έχει πέσει. Είναι όλα γερά και αντέχουν όσο νερό και να κατεβάσουν τα ρέματα.

Γαλάνω: Να είναι γερό!

Πρωτομάστορας: Να είσαι ήσυχη! Θα πάω στο ρέμα, θα δω τι χρειάζομαι, θα μιλήσω με τα μαστορόπουλα και θα έρθω να σου πω πόσο θα σου στοιχίσει!

Χήρα: Στο καλό λοιπόν και περιμένω νέα σου!

Ο πρωτομάστορας φεύγει για να δει το ρέμα και να συναντήσει το σινάφι του.

Σκηνή δεύτερη

Πρωτομάστορας: Ε, κουδαρούλια! Από κείνο το σπίτι (**κούφιου**) πίσω από την εκκλησία (**κιούρου**) με φώναξε μια νοικοκυρά (**μχούσα**) με το κορίτσι (**αγγίδα**) της και ζήτησε να φτιάξουμε ένα γεφύρι στο ρέμα της Κακουνάς, εδώ έξω από το χωριό. Εκεί πέθανε (**έβαξε**) ο γιος της. Ζήτησα από τον χωροφύλακα (**ζήνα**), αυτόν εκεί πέρα στη βρύση (**κατούρου**), να μου δείξει το δρόμο. Πήγα και είδα το ρέμα, έχει γύρω πέτρες (**μανούρες**) και ξύλα (**φουράδια**) μπόλικά. Το γεφύρι είναι σαν αυτό που φτιάξαμε πρόπερσι στο Καστράκι.

Κουδαρούλ 1: Αφεντικό (**Μπαρέ**) για φαγητό (**λιαγκρόβα**), νερό (**οξιά**), κρασί (**σιόρου**), και ρακί (**θόδουρους**) να κανονίσουμε!

Πρωτομάστορας: Το νου σου εκεί εσύ! Τα λεφτά (**κράνα**) δε σε νοιάζουν; Λοιπόν, εσύ κοντέ (**δήμο**) κανόνισε τα δικά σου κι εσύ βλάχε (**κουρνούς**) τα δικά σου. Θα μείνουμε εδώ κοντά πέντε μήνες, κάντε σωστούς λογαριασμούς.

Κουδαρούλια: Εντάξει, αφεντικό (**μπαρέ**)!

Όλοι μαζεύονται γύρω από τον βλάχο εκτός από τον κοντό και έναν μικρό που κουβαλά κατσαρόλες, πιάτα, ποτήρια, κουτάλια και φτιάχνει και το αποχωρητήριο.

Βλάχος: Ελάτε εδώ να μετρήσουμε φτυάρια (**κάβα**), κεραμίδια (**κόκκινα**), καρφιά (**μαναφίνες**), πέτρες (**μανούρες**), σφυριά (**τσόκους**) και ξύλα (**φουράδια**).

Κουδαρούλ 2: Να μην ξεχάσουμε τον ασβέστη (**ασπρούδου**) και τη λάσπη (**μπαλτσίκου**).

Κουδαρούλ 3: Να πάμε να δούμε τις πέτρες (**μανούρες**).

Κουδαρούλ 4: Για ξύλα (**φουράδια**) δεν πρέπει να ανησυχούμε, λέω εγώ. Εδώ γύρω το δάσος είναι μεγάλο. Έχει ψηλά δέντρα.

Κοντός: Έλα εδώ στο εικονοστάσι (**διακουνιάρι**) να υπολογίσουμε. Εδώ έχει του κόσμου τα καλά. Είδα πατάτες (**χουματόμπλα**), φασόλια (**φουσκουκίλδης**), φακές (**δρουτσιλού**) και ελιές (**μαυρομάτες**).

Κουδαρούλ 5: Να ζητήσουμε σιτάρι (**σιουμουτό**) για να κάνουμε ψωμί (**μάνου**), λάδι (**απαλά**), τυρί (**γκάβρου**), αυγά (**στιρνάρια**), καμιά κότα (**γκαλίνα**), γίδα (**κλουτσουτά**) ή κανένα γουρούνι(**τσιόκα**).

Κοντός: Ε! βλάχε (**κουρνούς**), να ζητήσω ρύζι (**τσιμπλια**);

Βλάχος: Και μακαρόνια (**σωλήνες**)!

Κοντός: Αφεντικό (**μπαρέ**), να ζητήσουμε από το δάσκαλο (**δικρανά**) να τα γράψει τώρα που τα λέμε.

Πρωτομάστορας: Νατος, έρχεται (**ξισιρνιέτι**). Από ώρα (**οντράγκου**) του το είπα. Να τα γράψει όλα για να τα δώσω στην νοικοκυρά (**μχούσα**).

Το σινάφι μαζεύεται γύρω από τον πρωτομάστορα και το δάσκαλο και με φωνές, γέλια και γκριμάτσες του μιλάνε άλλοτε όλοι μαζί και άλλοτε ξεκαθαρίζει η φωνή ενός.

Ο πρωτομάστορας παίρνει το χαρτί και έχοντας υπολογίσει χρόνο, δουλειά, υλικά και τη ζωή τους στο χωριό πάει προς την νοικοκυρά για να της πει πόσο θα κοστίσει το γεφύρι.

Χτυπά την πόρτα. Η κόρη την ανοίγει.

Γαλάνω: Πέρασε, πέρασε! Η μάνα είναι πίσω στην αυλή. Θα πάω να την φωνάξω.

Πρωτομάστορας: Περιμένω...

Η Γαλάνω βγαίνει.

Γαλάνω: Μάνα! Μάνα! Ήρθε ο πρωτομάστορας!

Χήρα: Τώρα, τώρα!

Μπαίνει μέσα βιαστική, σκουπίζοντας τα χέρια στην ποδιά της.

Πρωτομάστορας: Σε χαιρετώ και πάλι κυρά. Το είδα το μέρος. Δεν είναι μεγάλο το γεφύρι. Φτιάξαμε ένα σαν αυτό πρόπερσι έξω από την Καλαμπάκα.

Χήρα: Έμαθα ότι βρήκες και το δάσκαλο.

Πρωτομάστορας: Ναι γράψαμε και τι θέλουμε για φαγητό όσο καιρό θα είμαστε εδώ. Να το χαρτί. Ξέρεις να διαβάξεις μου είπανε. Εγώ δεν ξέρω. Τα είπαμε στο δάσκαλο και αυτός τα έγραψε. Αν μου τα διαβάσεις θα σου πω αν είναι όλα.

Η χήρα κοιτά το χαρτί.

Χήρα: Για πες μου τώρα. Έβγαλες λογαριασμό; Γαλάνω! Έλα εδώ κι εσύ.

Γαλάνω: Έρχομαι αμέσως.

Πρωτομάστορας: Να κυρά. Πρόπερσι πήραμε 18 χρυσά του βασιλιά μας. Τόσα να πάρουμε και φέτος;

Χήρα: Ξέρεις ότι τα πράματα δεν είναι όπως ήτανε. Δυσκολέψανε. Λέω να σου δώσω 13 χρυσά. Τόσα μπορώ πια.

Πρωτομάστορας: Λίγα μου φαίνονται κυρά δώσε κάτι παραπάνω.

Γαλάνω: Και λίγα αργυρά μάνα δώσε.

Χήρα: Από την προίκα σου κόρη μου θα λείψουνε.

Γαλάνω: Αν πνιγούμε κι εμείς δε θα χρειαστεί η προίκα μου.

Χήρα: Άκου μάστορα, μιας και επιμένει η κόρη μου. Να σου δώσω άλλα 5 αργυρά και σκέψου το.

Πρωτομάστορας: 13 χρυσά και 5 αργυρά του βασιλιά μας. Ας είναι κυρά, ας ξεκινήσουμε για το χατίρι της μικρής.

Χήρα: Εγώ θα φροντίσω για όσα γράψατε στο χαρτί. Στείλε μου τον παραγιό σου να πάρει όσα έχουμε εδώ στις αποθήκες μας. Και μίλα με τον δραγάτη για το που θα μείνετε. Του έχω μιλήσει από καιρό. Ξέρει τι σκεφτόμουν και τι λογάριαζα να κάνω. Πάρε 2 χρυσά και καλή αρχή.

Πρωτομάστορας: Ευχαριστώ. Όλα θα πάνε καλά. Θα είναι γερό και η κόρη σου δε θα έχει να ανησυχεί για τίποτα.

Αφηγητής: Το γεφύρι ονομάστηκε Πετρογέφυρο, στη μνήμη του Πέτρου.

Επιμέλεια- προσαρμογή κειμένου: Αναγνωστοπούλου Καλλιόπη